

علی اکبر کسائیان

۴

علی اکبر کسائی

www.ketab.ir

۲۱ روزنامه نگاران از روزگاری سپری شده

۲۶ خودنوشت

۳۵ مشاطه‌ها و ناشی تهران

۳۷ «ویدئو» نه دیوانه است، نه سرشته

۴۱ از سرب‌بصری پند یا نقش و دم

۴۲ هر که شد «صیاد» آخر شد «مکر»

۴۷ ابر عقیم

۴۹ مقصر اصلی «بره» است

۵۱ کی (برانتز) ها را بر می دارید؟!

۵۳ «خودداری» يك میلیون‌ی یا «منبع‌یاری» اجباری

۵۷ مسئولان پنجاه و هفتی

۵۹ ما نیز دل شکسته داریم ای دوست

- نیزه بر حلق اطفال / ۶۲
- کتاب و کباب / ۶۴
- سفره رنگین وزارت / ۶۶
- قصه گیسوی دوست / ۶۹
- بچه های «بیست جو» / ۷۱
- پارک ها را خفه نکنید / ۷۳
- جامه کرباسین مدرس / ۷۵
- تیغه لودر من تیزتر از قانون است / ۸۷
- گروه «52» / ۸۲
- مروء «مسلم» ممنوع / ۸۶
- موجید نایاب - کشمش «بناب» / ۹۰
- نوعروس هندو و دختر ایرانی / ۹۳
- حرف / ۹۵
- دیده نهم بر قدم خیابان / ۹۷
- نرگسانم نذر «چشمان» تو باد / ۱۰۱
- نرگسان مست، غوغا کرده اند / ۱۰۳
- آفتابه لگن هفت دست ... / ۱۰۷
- «چک آپ» هوایی / ۱۰۹
- «آکتیو» و «راکتیو» در «آتلانتیک» / ۱۱۲
- ایهاالقاضی بقم؛ قد عزلناک فقم / ۱۱۴
- حصار رویین مفلس / ۱۱۶
- من سال ماضی، آب در غربال کردم / ۱۱۹
- دزد دانا، دفتر تحقیق برد / ۱۲۲

۱۲۶ بیا تا مونس هم، یار هم، غمخوار هم باشیم

۱۲۷ مگر ما مرده ایم

۱۳۰ «زاده لیل»، دلم را خون مکن

۱۳۳ این معجزه نیست، گزینش است

۱۳۴ «برنجک» در «ولنجک»

۱۴۱ کوکو؟ کوکو؟! ۱۴۱

۱۴۶ با «پشه بند» سوار قطار شوید

۱۴۷ مکن بهر قالی، زمین بوس کس

۱۵۰ بخور بخور

۱۵۳ حبذا حضرت وزیر

www.ketab.ir

پیشگفتار

روزنامه شرح زندگی روزانه انسان معاصر است. روزنامه آینه ای است که همه شئون زندگی انسان امروز را با همه خوبی ها و بدی ها و خوشی ها و ناخوشی ها باز می نماید. انسان امروز گوشه هایی از زوایای پیچ در پیچ زندگی خود را در نوشته های روزنامه نگاران بصیر و دانایی می بیند که با فکر و قلم خود همواره به دانایی و بصیرت انسان می انباشند.

روزنامه رسانه ی شور و شعور انسان امروز است. روزنامه روزانه بردانش، فهم آگاهی و بصیرت مردم می افزاید و نیازهای مادی و معنوی او را با دانش افزایی مطبوعاتی مرتفع می کند. انسان آگاه امروز، روزنامه هویتی تمام و کمال ندارد. روزنامه فرصتی را برای بهتر دیدن و دیده شدن نگاه ها و اندیشه ها فراهم می آورد تا انسان با بهتر دیدن و بهتر اندیدن به زندگی بهتر و شایسته تری دست یابد.

روزنامه از جهان، جامعه و انسان می نویسد تا با آگاهی بخشی و بصیرت افزایی بتواند جهانی سرشار از مهربانی، دوستی و صلح و آرامش برای او فراهم آورد. بی تردید جامعه ای آگاه و هوشیار جامعه ای است که مطبوعاتی

فعال و پویا دارد. هر اندازه مطبوعات در آگاهی بخشی مردم بیشتریاری رسانند به همان نسبت جامعه رو به سوی رشد و تعالی گام بر می دارد. تکثر و تنوع گونه های مطبوعاتی و حضور چهره های نامدار و صاحب نام در شکل گیری و اطلاع رسانی درست نقش مهمی دارد.

روزنامه آغاز دانایی روز است. دانایی نیاز جامعه است و مطبوعات دانا زمینه های رشد و دانایی انسان امروز را فراهم می کند. در این میان بی شک نویسندگان نقش تعیین کننده ای در توسعه کمی و کیفی جامعه ایفا می کنند. این آگاهی بخش های متکثر سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی به چشم آیند. همین روست که باید یکی از عوامل توسعه یافتگی جامعه را نتیجه توسعه دانایی مطبوعاتی تلقی کنیم. مطبوعات توسعه یافته مطبوعاتی است که از علم، فنر و تجربه فرهیختگان و آگاهان بهره می گیرد.

روزنامه یک ژانر نوشتاری است نوشته های مطبوعاتی در گونه های مختلف همواره خوانندگان خاص خود را دارد. اهل سیاست، اهل اقتصاد و اهل فرهنگ همواره هر یک به شکلی به روزنامه ها نیاز داشته و دارند. نوشته های مطبوعاتی در دنیا به مثابه یک ژانر نوشتاری تعریف می شود. به همین دلیل با گذشت ده ها سال از نوشتن یک یادداشت یا مقاله و یا مقاله هنوز امروز روز آن نوشته ها خواننده دارد و مورد استفاده اهالی فکر و فرهنگ قرار می گیرد. با نگاهی اجمالی به تاریخ مطبوعات ایران و جهان درمی یابیم بسیاری از نوشته های مطبوعاتی در شمار آثار ارزشمند تاریخی، علمی، هنری و ادبی قرار دارند. از این رو باید قدر و اهمیت این نوشته ها را بدانیم و گونه نوشتاری در جهان امروز دانست. با این دانستگی بی تردید بر دانش آگاهی ما نیز افزوده خواهد شد.

روزنامه میراث و تراث معنوی ما ایرانیان است. روزنامه میراثی از دیروزیان است که زمینه را برای شکوفایی یک جامعه فراهم می آورد. بی تردید این

ایده نقض تصویری است که روزنامه را اثری روز آمد تلقی می کند که هر صبح به دنیا می آید و هر شب می میرد. روزنامه آینه تمام نمای فرهنگ و تمدن ماست. روزنامه در برهه های مختلف تاریخ نماینده شور و احساس و عواطف و غرور ملی ماست.

امروز با نگاهی اجمالی به روزنامه های هشت سال دفاع مقدس پی به حقیقتی راستینی می بریم که نشان می دهد چگونه عواطف سلیم یک ملت در برابر هجوم بیگانگان براین سرزمین زخمی و ناآرام شد. بنابراین هر شک نباید داشت که تمامی نقاط عطف تاریخ ما به بایسته ترین و شایسته ترین شکل ممکن در مطبوعات بازتاب می یابد.

سپهری را می توان گفت که مطبوعات را تاریخ مستند ملی بدانیم تاریخی که هنوز برین حالات انسان امروز را در برهه های حساس تاریخ معاصر ثبت کرده است و ما امروز با خواندن بخش هایی از آن تاریخ با اندیشه ها و احساسات یک ملت گریزی نمی شویم. با این نگاه بر ما فرض است که از میراث و تراث ملی به عنوان حیانت کنیم.

روزنامه مقام اهل قلم است. شاید بسیاری از خوانندگان با نام اهالی بزرگ مطبوعات دیروز آشنا نباشند یا نوشته های آن را که در بیداری و آگاهی زمان یاری رسان بودند ندیده و نخوانده باشند. اما این نیاز همواره در جامعه ای سرشار از امید و آگاهی به چشم می آید تا برای مطبوعات خود را بشناسند و با نوشته های آنان جان و دلی تازه کنند.

روزنامه نگاران واقعی قهرمان ملی ما هستند که به هیچ هیاهو و آرام و مدام در آگاهی و بیداری جامعه می کوشند و در پشت صحنه های سیاست، اقتصاد و فرهنگ حضوری تعیین کننده دارند.

در جهان غرب رسانه های سوداگر و پر هیاهو از کاه برای جامعه کرم تصویر می کنند و یا هیچ را در بوق و کرنا ی رسانه ای می دمند تا برای خود نام و اعتباری فراهم آورند. ستاره سازی پوشالی آنان نشان براین واقعیت دارد که غربی ها با بضاعت اندک خود در پی فتح قله ها هستند حال آن که مردان

بزرگ مطبوعات ما در گمنامی و غربت روزگاری می گذارند .

از این رو ما کوشیدیم به قدر توان تنها مردانی چند از گستره بزرگ و پهناور مطبوعات ایران را معرفی کنیم تا فکر و اندیشه آنان ما را در ساختن فردای ایران اسلامی یاری رساند . این آغاز راهی بزرگ برای ترویج دیدگاه های روزنامه نگاران اصیل و بصیر است تا پس از آن جهانیان نیز با این توانایی آشنا شوند

روزنامه رسانه همی اعصار و روزگاران است . آشنایی با سرآمدان مطبوعات ایران از جنبه های مختلف سودمند است و ما را با پاره های از حقایق تاریخ مطبوعات ایران آشنا می سازد . این تصور که در جهان امروز با گسترش رسانه های الکترونیک دیگر مجالی برای بروز و پیدایی روزنامه های کاغذی نیست و روزنامه ها حمله برای عرضه تولید و تکثیر اخبار به شمار نمی روند شاید ناشی از عدم آشنایی دقیق و عمیق با دنیای مطبوعات است .

برخی نیز بر این باورند که روزنامه امروز جایگاه مطبوعات دیروز را ندارد و تنها مصرف کننده صرف اخبار و گزارشهاست . اما واقعیت گویای حقیقت دیگری است که اصالت روزنامه ها چون کتاب راستی و درستی هنوز و همچنان می درخشد و هنوز بر پایه تحلیل های سیاسی فرهنگی و اجتماعی به قلم روزنامه نگاران نوشته می شود . ما با انتشار این نوشته ها تنها به تبیین بخشی از واقعیت مطبوعات پرداخته ایم بگوییم مطبوعات تنها مصرف کننده صرف نیستند و بخش زیادی از تولیدات فکر و اندیشه جامعه در همین رسانه شکل می گیرد . شاید این کتاب در نمایش بضاعت و خلاقیت روزنامه نگاران ایرانی نقشی ولو اندک داشته باشد .

خواننده امروز با خواندن بخشی از نوشته های خلاق و مولد و منتقد نگاران ایرانی به خود باوری می رسد و در می یابد که مطبوعات ایران همچنان شکوفا و خلاق بوده اند و نوشته های شور آفرین روزنامه نگاران زمینه های اعتلای فکری و فرهنگی جامعه را فراهم آورده است .

روزنامه ها در همی زمان ها و مکان ها خواندنی اند . شاید مضامین شورانگیز

روزنامه که نسبتی نزدیک با زندگی مردم دارد یکی از انگیزه های اصلی این شور انگیزی باشد. مردم همواره این نوشته ها را با شوق و ذوق و علاقه تمام می خوانند. با گذشت سالیان سال از نوشتن پاورقی های مطبوعاتی هنوز مردم با اشتیاق آن نوشته ها را مطالعه می کنند. پس شاید بتوان بدین شکل زمینه های پیوند عمیق تر مردم را با خواندن فراهم کرد. در روزگاری که هر روز شاهد گلایه های مختلفی مبنی بر نارضایتی از آمار و ارقام مطالعه در ایران هستیم و این که شمارگان کتاب متناسب با سابقه تمدنی و فرهنگی نیست، شاید کتاب های مطبوعاتی یکی از راه های انس و آشتی جویی مردم با کتاب و کتاب خوانی در این روزگار باشد؛ چرا که مردم همواره از خواندن نوشته های اهالی مطبوعات لذت می برند و آن ها را با اشتیاق عمیق می خوانند؛ و اگر این مهم با انتشار کتاب هایی از این گونه به دست آید ما نیز رسالت فرهنگی خود تا حد زیادی موفق بوده ایم.

روزنامه زبان سرش و سر است یک ملت است. با جمع آوری و تهیه و تدوین نوشته های روزنامه نگاران می شهد و آگاه امکانی شایسته برای خواندن نوشته های بزرگان مطبوعات شکل می گیرد. بسیاری از فعالان عرصه مطبوعات به دلایل پیدا و پنهان امکان تبویب و انتشار مقالات و یادداشت های خود را ندارند به همین انگیزه می یابیم این وظیفه مهم را به قدر توان خویش به انجام رسانیم. با انتشار این سلسله کتابها فرصتی برای خوانندگان فراهم شد تا به شکل منظم و مدون به مجموعه ای از نوشته های ارزشمند دسترسی یابند و نیازهای خود را با مطالعه در این آثار برطرف کنند.

بی شک آنچه در این کتاب گرد آمد تنها بخشی از نوشته های ارزشمند مطبوعات ایران است و سرمشقی برای نوامدگان مطبوعات؛ تا بدانند که پیشگامان ایشان با قلم خویش در راه آگاهی و دانایی جامعه کوشش های ستودنی و توان فرسا انجام دادند. صد البته هنوز ده ها و صد ها نوشته ارزشمند دیگر نیز در مطبوعات ایران وجود دارد که با انتشار آنها بخش

دیگری از بضاعت راستین مطبوعات ایران آشکار می شود .
کتاب مطبوعات ایران گامی در راه پویایی فرهنگ مطبوعاتی است تا آرام
آرام زمینه ها برای توسعه کیفی هر چه بیشتر مطبوعات ایران فراهم شود
و پیوندی یگانه میان خوانندگان و اصحاب رسانه برقرار شود . امید داریم
با یاری و دستگیری خداوند بزرگ و با همراهی اهالی مطبوعات گام های
استواری در راه شناخت و توسعه مطلوب مطبوعات برداشته شود .

آمین یا رب العالمین

محمدجعفر محمدزاده
معاون مطبوعاتی و اطلاع رسانی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
مرداد ۱۳۹۱